

Младен Ребић

Економски факултет,
Универзитет у Источном Сарајеву,
БиХ

✉ rebicmladen@yahoo.co.uk

ПРИКАЗ КЊИГЕ / BOOK REVIEW

Наслов / Title: **INDUSTRIAL ORGANIZATION: *Theory and Practice***
Аутори / Authors: **Don E. Waldman and Elizabeth J. Jensen**
Издавач / Publisher: **Pearson Education, Addison Wesley, Boston**
Година издања / Published: **2006.**
Број страница / Number of pages: **712**

.....

1. УВОД

Значај индустријске организације у модерној економији је све већи и већи. Доказ за ову тврдњу налазимо у чињеници да се поље изучавања ове проблематике динамизирало и изменило у последњих 25 година. Истраживања, анализе, предавања и приступи овој економској проблематици више нису исти. Индустријска организација је раније била примарно емпиријски оријентисана, међутим, данашња модерна индустријска организација све више користи софистициране истраживачке методе и поступке. Данас је ова дисциплина веома наглашена код развијених земаља, посебно у остваривању једног од најзначајнијих циљева развоја – побољшања привредног раста. Књига *Industrial Organization: Theory and Practice* представља битан извор за проучавање индустријске организације, понашања конкурентних предузећа, мерцера, картелског понашања итд. Ова књига је првенствено намењена и прилагођена студентима, како првог тако и другог циклуса студија. Осим тога, ова књига даје примат модерној теорији индустријске организације, са повременим освртима на емпиријске примере индустријског понашања. Књига обилује великим бројем кејзова, што је од посебног значаја за студенте и њене потенцијалне читаоце. За разлику од других публикација из ове економске области, *Industrial Organization: Theory and Practice* је примарно намењена студентима првог циклуса, тј. читаоцима који су одслушали бар један семестар микроекономске анализе. Из тога разлога, ова књига садржи знатно мањи број калкулација и формула. Уместо математичких рачунања, коришћени су нумерички примери, са циљем лакшег усвајања градива од стране студената. Наглашавамо да се наведена књига може користити и за други циклус студија, разне бизнис курсеве итд.

Последњих неколико деценија индустријска организација даје велики допринос економским истраживањима на пољу теорије игара, информационе теорије, организационе теорије и анализе трансакционих трошкова. Књига садржи преко деведесет примера који су искориштени за илустрацију *стварног света* апликације теоријског и емпиријског истраживања у индустријској организацији. Укратко, аутори књиге су успели да на једном месту пруже свеобухватан приказ проблематике индустријске организације.

2. СИНТЕТИЗОВАНИ ПРИКАЗ КЊИГЕ

2.1. Структура књиге

Књига *Industrial Organization: Theory and Practice* се појавила 2006. године, написали су је угледни истраживачи Don E. Waldman i Elizabeth J. Jensen, а објављена је у Pearson Education Limited-у, Addison Wesley, Бостон.

Тема је разрађена на 712 страница и све је поткрепљено примерима из праксе, што омогућава лако схватање. Текст је пропраћен сликама, графиконима и табелама, што доприноси бољем разумевању теме. Подељена је на три дела од којих први садржи шест поглавља, други шест и трећи 5 поглавља (укупно седамнаест поглавља). На крају сваког поглавља налази се: резиме, кључне речи, задаци за вежбу, линк за додатне вежбе, презентације и примере. Кључна тема којом се Don и Elizabeth баве у овој подстицајној књизи јесте проблематика индустријске организације и структуре, са посебним нагласком на тржишне структуре и олигополско понашање. Аутори су прво анализирали теорију понашања фирми, савршену конкуренцију и проблематику монопола. Анализа олигопола и њиховог понашања започиње од седмог поглавља, и она се у потпуности заснива на теорији игара. Књига садржи 54 табеле, 119 слика – графикана, 60 релевантних илустрација и 91 пример стварних случајева.

2.2. Анализа структуре и садржаја

Књига *Industrial Organization: Competition, Strategy, Policy* је подељена на три дела. У првом делу, *Основе индустријске организације*, поглавље бр. 1 презентује сажету историју ове проблематике и објашњава разлику између два прихваћена приступа изучавања индустријске организације. Реч је о парадигми структура-понашање-перформансе, која представља интелектуалну базу за рани развој индустријске организације, као одвојене поддисциплине у оквиру економије, и приступа Чикаго школе. У овом поглављу презентована је и антитруст политика САД-а. Поглавље бр. 2 анализира алтернативне теорије фирми, као и трошкове фирми. Поглавље бр. 3 проучава савршену конкуренцију, монопол, и анализира антитруст политику у САД-у. Поглавље бр. 4 разматра структуру тржишта у САД-у, баријере уласку и изласку са тржишта, мерцере, као и утицај мерцера на тржишну структуру и антитруст законе против мерцера. Поглавље бр. 5 анализира три битна монополска модела. У поглављу бр. 6 аутори наводе главне закључке, који се тичу односа између тржишне структуре и економских перформанси.

Други део, *Модерна индустријска организација: Теорија игара и Стратешко понашање*, поглавља од седмог до дванаестог примарно анализирају понашање фирми из перспективе теорије игара. У овим анализама примењивани су и високо софистицирани модели теорије игара, с тим, да је у десетом поглављу презентован читав низ примера тајног уговарања – картела.

Трећи део, *Пословне активности*, поглавље бр. 13, анализира диференцијацију производа и рекламирање. Поглавље бр. 14 истражује однос између тржишне структуре и нивоа технолошког прогреса. Ово поглавље разматра патентни систем САД-а. Поглавља бр. 15 и 16 анализирају ценовну дискриминацију и вертикалну интеграцију са теоријског становишта. На крају, поглавље бр. 17 обрађује регулацију јавног сектора, недавна дешавања у области дерегулације, диверзификацију и мерцере конгломерате.

3. КРИТИЧКА ОЦЕНА

3.1. Наслов и актуелност теме

Наслов књиге је јасан, актуелан, упућује на тематику и садржај књиге, као и на обим извршеног истраживања.

Индустријска организација и сама проблематика индустријске концентрације, представља део економске области која је у последњих неколико година посебно добила на значају. Ово кажемо првенствено из разлога великог броја кршења конкуренцијских закона широм света. Према томе, сам наслов и садржај овог дела јасно одражавају актуелност тематике. Књига је препуна актуелних примера који у великој мери доприносе лакшем сагледавању проблема везаних за индустријску организацију. Актуелност књиге потврђује и чињеница да књига поседује свој website: www.aw-bc.com/waldman_jensen, који се редовно ажурира и актуелизује новим примерима, вежбама итд. Website садржи: презентације, додатне илустрације, примере и линкове за друге релевантне интернет странице. Наиме, на крају сваког поглавља књиге наведена је интернет адреса, на коју се читаоци упућују са циљем спровођења додатног вежбања из релевантне области.

3.2. Терминологија, стил и језик, и литература

Када склопимо странице ове добро конципиране и вешто изведене књиге, можемо приметити да је одликују детаљност, прегледност, прецизност. На крају можемо рећи да је књига јасно, живописно, прецизно и снажно написана лепим језиком. Посебно истичемо моделски део књиге, који је веома јасно изведен уз помоћ стандардне микроекономске технике и терминологије.

Књига на крају сваког поглавља садржи попис литературе за подручје индустријске организације која може бити од велике користи истраживачима ове проблематике.

4. ЗАКЉУЧАК

Књига *Industrial Organization: Theory and Practice* је значајан рукопис који спаја стручност и актуелност, изнијансиран стил излагања, дијагнозу стања и неке предлоге за решавање проблематике индустријске концентрације. Аутори ове књиге су се посветили овој озбиљној тематици са пуно аналитичности и стрпљења. Реч је о изворној литератури за озбиљније проучавање функционисања и проблематике индустријске организације, али се њом могу користити и обични познаваоци ове тематике. Да закључимо, сама чињеница да су аутори ове књиге еминентни стручњаци и светски признати економски научници, довољна је да се њеном читању приступи веома озбиљно. Реч је о књизи која заслужује сву пажњу, и коју дефинитивно треба прочитати.